

MAI VILÁG

Cluj-Kolozsvár 1928.

POLITIKAI NAPILAP

Szombat, szeptember 8

Szerkesztőség és Hírdetési Iroda
Str. Bob (volt Kismester u.)
No. 2. Szerkesztőség délután
hat óra után Str. Regina Ma-
ria (v. Dók Perene u.) No. 36
szám. — Telefon: Nappal 603,
este 194 — Előfizetési ár:
egész évre 800 lei, félévre 420
lei, negyedévre 220 lei és egy
hónapra 80 lei. Kalföldre
szoknak az áraknak kétszerese.
Hirdetések tarifa szerint. —
Apróhirdetés egy szó 2 lei.

83 tisztviselőnek

kapul mutatott Kolozsvár városa. Családdal, gyermekekkel a kenyér-
teleneké válók száma háromszázat
tesz ki egész kis regiment, mely el-
keseredéssel, kétségbeeséssel tekint
a közelebbi tél bizonytalansága elé.

Magánvállalatoknál elhelyezked-
ni szinte lehetetlenség. Kolozsváron
olyan munkabér uszora van, mely
arcpirító szégyene ennek a város-
nak és szégyene szociálpolitikánk-
nak. Tudunk egy esetről, amikor
tizévi bankszolgálatot rendelkező
főtisztviselőnek egyik kolozsvári
nagybank ötezer lei fizetést ígért,
de másnapra ezt is visszavonta,
mert kétezeröt száz lejért akadt két-
ségbesett vállalkozó ugyanarra az
állásra. És a kibélelt igazgatói aj-
tók párnái mögött ülő humanisták
gondolkodás nélkül választották az
olcsóbb, a kétségbeesettebb, a meg-
alázottabb ajánlközöt.

Szociológiai törvényszerűség,
hogy a munkanélküliek ijesztő tar-
talékserege nyomja le a munkabé-
reket, emberek, kiknek más vagy-
onuk nincsen, mint a munkaerőjük
és ha abban nincs kereslet, akkor
minden áron, éhbéren is felkínál-
ják magukat, mert nincs egyébük
és nem akarják rögtön a robogó
vonat elé vetni magukat.

Ennek a rettenetes és ijesztő „Re-
serve Arménak” félelmetes seregét
növelte egyszerre háromszáz lélek-
kel a kolozsvári városi tanács ha-
tározata. A munkabér uszora újra
örvendhet: 83 tisztviselő marad ke-
nyér nélkül és ezt a szomorú álla-
potot akarja majd felcserélni nem
naponta háromszori kifőzdei étke-
zéssel, hanem száraz kenyérrel,
nem is muszáj mindennapra, de
legalább másodnaponként.

Az emberi méltóság, az európai
életmód árnyéka a munkaerő
törszén ma pánikszzerűen nagyot
zuhan.

Meg kell alapítanunk teljes tár-
gyilagossággal, hogy évek sora óta
folyik nálunk az alkalmazottak élet-
módjának lesüllyesztése. A kormány
az ipari védővámokkal az életet el-
viselhetetlenül megdrágítja egy-
részt, másrészt antiszociálisan ki-
szolgáltatja az alkalmazottakat
munkaadóiknak. A szervezkedés
szabadságának megszorítása, a
sztrájkjog megnyirbálása, odavezet-
tett, hogy a gazdasági válság ter-
heit elsősorban a dolgozó néprete-
gekre hárítják át.

Az elbocsátott nyolcvanhárom
közisztviselő állástalansága rá fog
súlyosodni a válságos munkapiacra
és újabb elkeseredett konkurrenciát
indít meg a kevészsámu munka-
alkalmakért. Egy morális testületnek,
egy választott városi tanácsnak
szembe kellett volna helyezkednie
ilyen antiszociális megoldással még
akkor is, ha a felosztás veszélye-
nek tette volna ki magát.

Csak el kell dönteni: felfelé
akar-e kedves lenni, vagy lefelé
akarja hivatását becsülettel, önér-
zetesen betölteni.

Kórházi ágyon Balan, az Oltvidék réme

A rablógyilkos elfogatása után egész Fogarasmegye az ostromállapot képét mutatja

Hatalmas embertömegek vándorolnak Balan betegágyához, hogy lássák a rablógyilkost -- Szerelém okozta Balan vesztét

(Fogarás, szeptember 6. A Mai Világ tud.) Tegnap számunkban jelentettük már, hogy Balant, a hírhedt rablógyilkost Ujsinca községben elfogták. Ezzel a szebenmegyei némhistoriának egyik véres és borzalmakkal teli fejezete lezárult és új rémregény vette kezdetét, amely érdekes epizódokkal van átfűzve és leleplezi az utolsó évek egyik legkegyetlenebb banditájának multját és jelenjét.

Fogarás vármegye Balan elfogatása után

Balan elfogatása ma az egész ország közvéleményét élénken foglalkoztatja. Fogarás és szomszédos megyéit valósággal megbolygatta a nagy esemény. A határőrség és a rendőrség galmát az érdeklődő kíváncsiság hevü-
lete váltotta fel. Balant a fogarasi köz-
kórházban ápolják és

A nevezetes hely felé már tegnap reggel óta valóságos népvándorlás indult meg.

Az országutakon autók száguldanak, megerősített járórok tartják fenn a rendet, Fogarás pedig úgy néz ki, mint valami hadszíntér.

A csendőrség kommandírozására Fogarasra érkezett Schipor százados és Dimitriu őrnagy, akik a betegágyon egyizben már kihallgatták Balant.

A kihallgatás folyamán

Balan mindent bevallott és kijelentette, hogy sorsát előre megsejtette.

A kihallgatás többi részleteit egyelőre nem közölték a nyilvánossággal.

Ostrom a kórház ellen

Tegnap reggeltől a késő esti órákig végeláthatatlan tömeg lepte el a fogarasi közkórházhoz vezető utvonala-
kat:

mindenki Balant akarja látni.

Délelőtt folyamán megint műtétet hajtottak végre rajta, ebéd után pedig az orvosok fokozódó seblázat konstata-
tak. Szakorvosok véleménye szerint azonban annak ellenére, hogy Balan sebei igen súlyosak, nem jelent halálos veszedelemet, mert

a haramia szervezete rendkívül erős és szívós.

A szokásos délutáni látogatási időt ideiglenesen elkorlátozták a kórházban, amelyet valósággal megostromolt a tömeg. A túlfeszített érdeklődés miatt

a hatóságok, valamint az orvosok senkit sem engednek közel a rablógyilkos betegágyához.

A kórház ajtajait csendőrök őrzik el és csak hosszas igazoltatás után engednek be idegeneket a kórházépület területére.

A környékbeli falvakban a parasz-
tok nagy tömegekbe verődtek és ha-
talmos tüntetéseket rendeztek Balan ellen.

— Balant akarjuk látni! — en-
gedjék, hogy leköpjük, hogy meg-
becstelenítsük!

— Ityen és ehhez hasonló ordító-
sok kísérik a falusi tüntetéseket.

Balan kórházbaszállítását egyéb-
ként a feldühödött tömeg több helyen
meg akarta akadályozni. A csendőrség
azonban idejében közbelépett.

Sava Ion csendőrmester el- mondja az elfogatás izgalmas részleteit

Sava Ion csendőrmester, Balan
merész letartóztatója hosszú jelentés-
ben számol be Balan elfogatásának
izgalmas részleteiről.

— Az országuton találkoztunk vele
— meséli a csendőrkáplár — és egy-
verét nekünk szegezve megállásra szó-
lított fel. Mikor megmondta a nevét,
ugy tettem, mintha remegnék tőle és
„urfinak” szólítva kértem, hogy en-
gedjen tovább, ő azonban megnyugtá-
tott és kijelentette, hogy nem bánt
minket.

— Balan meghívott egy pohár bor-
ra, közben pedig élesen fürkészett a
paraszt ruha alatt azonban nem siker-
ült felfedeznie a csendőrt. Mikor az ut-
szélén levő szénakazalhoz ment, hogy
magához vegye tarisznyáját,

kihúztam ingem alól a revolvért
és mintegy három méterről két-
szer rálőttem.

A minisztertanácsban Argetoianu bejelentette a Kellog-paktum aláírását

(Bucuresti, szeptember 6. A Mai Világ tud.) Tegnap este hat órakor minisztertanács volt Duca, helyettes külügyminiszter elnökletével. A minisztertanácsban Anghelescu tábornok közölte, hogy az idei őszi hadgyakorlatokat az országnak olyan területein fogják megtartani, amelyek nem szenvednek szükséglet élelmiszerekben. Argetoianu helyettes külügyminiszter bejelentette, hogy Washintonból érkezett jelentés szerint Románia kövele aláírta a Kellog-paktumot. Stelian Popescu igazságügyi miniszter közölte, hogy Románia meghívást kapott a barcelo-

Mindkét golyó talált. Balan a követke-
ző pillanatban vértől borítva a földön
hevert. Egy pillanatra magához tért és
fogcsikorgatva védekezett: „pedig nem
féltam a csendőröktől!” — mondotta.
— Ekkor már felismert!

„Az én kis szökémek akartam meglátogatni!”

Balan, mielőtt másodszor is meg-
operálták volna, szintén elmondta el-
fogatásának körülményeit. Előadásá-
ból kiderül, hogy végzetében a
„chercher la femme” örök törvénye ját-
szott közre, mert szerelém okozta vesz-
tét.

— Alaposan kimostam vértől ázott
ingemet, — mondja a rablógyilkos —
mert Brassóba akartam menni, hogy
kiváltsam legutóbb készült fényképe-
met. De különösen

azért szépittem ki magam, mert
találkozni akartam az én drága
kis szökémekkel,

akit nagyon szeretek.

— Nem volt elég pénzem a ezért el-
határoztam, hogy előbb kirabolom a
nagysinkói lelkész, hogy pénzhez jus-
sak. Nagyon vigyáztam tehát arra,
nehogy csendőrökkel találkozzam.

Terveimet azonban kereszteték a
csendőrkék,

pedig még lettek volna elintézendő
ügyeim...

Igy vallott az Oltvidék réme, az
ocintai fegyház életfogytiglani kény-
szermunkára ítélt szökevény fegyence,
aki súlyos sebekkel a fogarasi közkór-
ház fehér betegágyán fekszik és el-
mélkedik drága szökéjéről, akit a ható-
ságok még nem ismernek, mert a rab-
lógyilkos nem beszél szerelméről.

nai világiánításra.

Ezután a minisztertanács egyhangu-
an elhatározta, hogy bíróság elé állít-
ja a Romania gőzös kapitányát, akit
Egyiptomban csempészésen értek.
Egyben megbízták Dimitriu közleke-
désügyi minisztert, hogy a tengerészeti
szolgálat személyzetét szigorú ellenőr-
zésnek és megrostálásnak vesse alá.

A minisztertanács Inculetz egész-
ségügyi minisztert bízta meg a közok-
tatásügyi tárca vezetésével Anghelescu
miniszter tiznapos külföldi tartózkodá-
sa idejére.

Két bagoly

(Három nap története)

Ugy van itt a világ, ahogy teremlette egykor az Isten. Csupán egy kastélyt épített hozzá az ember. A csirgók hangja színes, a nagy fák illattal hívósnak, két ló pipál, mint két mozognikezdő Budhista-állat.

Egy viskó-torony van az udvar közepén; úgy nézem, mintha ilyenből káringozta volna össze a földesúr még kétszáz esztendővel ezelőtt a jobbágyokat. De most baglyok ültek benne. Ketten.

Kimentem első reggel, hogy lássam őket és nézzem:

Ott álltak nagy békességben, testvérek módjára a kakasüllön. Egyet tapsoltak éles szájukkal, látván közeledni engem. Aztán visszaereszkedtek guggoló helyzetükbe s szeliden néztek, mondván:

— Üdvözlégy, békés ember!

Négy erős karmuk fogta a fát, mint a nyugovó vándor ujjai a botot. Nagy sárga szemek, mint csodálatos, pihenő tengerszemek, úgy fényltek szeliden buksi fejük ablaként.

Látszólag ültek a világ feje felett, őriszén a békességet a földnek.

A füleim hangot hallottak, nézve sokáig őket:

— Dicsérje szemünk a derűt.

A második reggel is kimentem. Már nagyokat koppantottak felem, majd leszálltak lomhán és gömbszül és vinnyogtak, mint akiket rájött a ragadozás.

S akkor arra jött Gyuri, a fegyveres legény. Két meglőtt madaracskát hozott s a rúcsok között közéjük dobta.

A négy láb tizenhat karma egyszerre ugrott a halott kicsi testvérek puha testére. Szemeikből ordított a sárga szín és mérges nyíl volt azokban minden sugár.

Kilört a háború.

Most nagyobbak voltak a baglyok. És gonoszul egymásnak estek, pedig testvérek gyanánt éltek még a tegnapi. Törtek és rontottak, karmaik szurkák, szájaik csattogtak, a tollaik hulltak, — és akkor megutáltam a tudomány madarát, mert olyannak láttam, mint az embert.

A harmadik reggel is kimentem hozzájuk.

Ott ültek megint a kakasüllön. Alattuk apró csontok két megevett élet sirja felett. De ők nagy békességben ültek újból, sárga szemek szeliden ragyogtak, mint az éjjeli csillag. S láttam, hogy megölelnék egymást, ha volna még karnak két fölösleges lábuk. Néztem sokáig őket s hallottam ismét dallammal a hangot:

— Dicsérje szemünk a derűt!

S akkor ismét megszerettem őket. Hiszen éppen olyanok voltak, mint az ember.

(Debreghe, 1928. szeptember.)

TAMÁSI ÁRON.

Ha döntőbíróóság elé kerül az optáns per Románia kilép

(Genf, szept. 6.) A hivatalos svájci távirati iroda jelenti: A népszövetségi közgyűlést, mely délelőtt fél 11 órakor nyitotta meg Sahle elnök. A napirenden szerepelnek hozzászólások a főtávkári jelentéshez. Elsőnek az ausztráliai fődelegátus emelkedett szólásra, aki rámutatott arra, hogy a népszövetségi munkában a békét biztosító egyezmények bírnak a legnagyobb fontossággal, mert a népek békévégya most nagyobb, mint valaha. Ezután a gazdasági téren is sürgette a nemzetközi együttműködést. A norvég fődelegátus felszólalásában annak szükségességét hangsúlyozta, hogy

a Népszövetség minden egyes vitás esetben kérje ki a hágai nemzetközi döntőbíróóság szakvéleményét.

Sajnálattal állapítja meg, hogy egyes államok most is óriási összegeket fordítanak a fegyverkezésre, holott már tényleg elérkezett volna az ideje az általános leszerelésnek. Mindenki békét akar s érvényre kell juttatni a jelszót: si vis pacem — para pacem! Hyman belga fődelegátus azt hangsúlyozta, hogy teljes bizalomnak kell beállnia a nemzetek között s akkor meg lehet valósítani az igazi békét. A közgyűlés déli egy órakor véget ért.

A Krasszin elérte a Spitzbergák északi részét

(Oslo, szept. 6.) A Krasszin orosz jégűző elérte a Spitzbergák északi részét és a Hinlopen szoros bejáratánál, a Bewerley Sundon repülőgépek startjára és leszállására alkalmas terepet talált. A Krasszin értesítette erről Csuznovszky pilótát, aki Kingsbayból holnap startolni fog a Hinlopen szoroszhoz.

A Braganza gőzös legénysége szintén a Bewerley Sund partvidékén végez kutatásokat s meglepetéssel állapította meg, hogy egyes hátrahagyott élelmiszer-raktárak ez

Ma délután a Népszövetség Tanácsa tart ülést, amelyen foglalkoznak

a lengyel-litván konfliktus ügyével

s ennek elintézése után esetleg sor kerül a sopron-kőszegi és boldavölgyi vicinálisok panaszára. A népszövetségi közgyűlés legközelebbi ülése holnap lesz. Folytatni fogják a főtávkári jelentés feletti vitát, amelyre ezideig hat szónok iratkozott fel hozzászólásra.

A holland lapok genfi tudósítói közlése alapján azt írják, hogy a román-magyar optánsperben az elmúlt napokban fontos tárgyalások folytak bizalmas jelleggel a nagyhatalmak népszövetségi kiküldöttei között.

Diplomáciai körökhöz közelállóak úgy informáltak a sajtót, hogy az új népszövetségi ülészakra kiküldött optánsper a tanács döntés végzett bizonyára a hágai nemzetközi döntőbíróóság elé utalja, mert már nem áll rendelkezésére újabb diplomáciai formula a döntés elődázására.

A lapok szerint, ha a Népszövetség az optánsper a nemzetközi döntőbíróóság elé utalja, Románia népszövetségi megbízottja bejelenti Románia kilépését a Népszövetségből és tiltakozásának jeléül elhagyja az üléstermet.

ember-nem-járta vidéken egy hónap leforgása alatt kifüültek. A Braganza parancsnoka azt hiszi, hogy az Italia balloncsoportha nem lehet messze a Bewerley Sundtól, mert más valaki aligha vehette igénybe a felhalmozott élelmiszereket.

Az időjárás különben a Spitzbergák egész területén télésre fordult, de remény van rá, hogy ebben a hónapban még folytatni lehet a kutatásokat.

Dr. Lázár Aurél, Dr. Kecskeméti Lipót főrabbi és Tabéry Géza a kommunista pönstre-pör tanui

(Oradea-Nagyvárad, szeptember 6. A Mai Világ tud.) Mint már tegnapi számunkban is hírt adtunk róla, f. év szeptember 10-én a kolozsvári hadbíróóság előtt megtartandó monstre kommunista pör méreteiben minden eddigi politikai tárgyalást felülmul.

A pörnek száztizennégy vádlottja van és tanukihallgatásra háromszáz embert idézték be.

A beidéztet tanuk között Nagyvárad társadalmának legkiválóbb reprezen-

tánsainak neveivel találkozunk, akiknek fogalmuk sincs róla, hogy miként is kerültek a pör tanui közé. Tizenhét nagyváradai orvos kapott idézőt, a váradai zsidók európai hírű főrabbi, dr. Kecskeméti Lipót, a nemzeti párt egyik vezető politikusa, dr. Lázár Aurél országgyűlési képviselő, Tabéry Géza, a kitűnő író és csaknem az egész szerkesztősége a „Nagyvárad”-c. napilapnak.

Az érettségi képesítő vizsga szeptember 18—21 között tartják meg a hetedik gimnáziumi osztályok vizsgáját

(Cluj—Kolozsvár szept. 6. A Mai Világ tudósítójától.) Az ország tanügyi felügyelőségeihez tegnap miniszeri rendelet érkezett, amely szeptember 18—21 között állapítja meg azon hetedik gimnáziumot végzett diákok képesítő vizsgáját, akik a nyolcadik osztály vizsgája nélkül egyenesen érettségi vizsgára akarnak állni.

A miniszeri rendelet kimondja, hogy az állami iskolák csak szeptember 12-ig fogadhatnak el beiratkozásokat, amelyeknél a tanulónak fejenként 800 lej kell lefizetni. A rendelet végül részletesen felsorolja azokat a tantárgyakat, amelyekből a különböző kategóriákba tartozó diákoknak vizsgázni kell.

MOZIVILÁG

Ő: Harold Lloyd

az a férfi, aki a humorban nem ismer tréfát. Minden eseményt úgy inkadrál életében, mintha az másképp nem is történhetett volna. Ő az, akinek mindenben peche van. Ha szerelmes, a sors kezének láthatatlan ujjai akadályozzák meg azt, hogy megközelíthesse szívének egyetlen kiválasztottját, ha pedig megrázó tragédia éri, akkor pompás humora gátolja meg a „döbögő” események tragikus kibontakozását.

Ezért Harold Lloyd ma a világ egyik legjobb filmkomikusa. Charlie Chaplin... aztán következnek: Harold Lloyd, Malek és az isteni humor földi helytartóinak többi képviselői.

A nagyszerű filmkomikus egyik leg-sikerültebb filmalkotása: „Gyere te bűnös”, amelyben akárcsak többi filmjeiben parádés szerep jutott ki osztályrészül. A cselekmény komikus változataiban bírásig neveltető pozitívumban gyönyörködött a nézőközönség. A „sorscsapások” egész szeriáját védi ki bámulatos ügyességgel Ő, aki a „Gyere te bűnös” vezélszerepében is ezúttal újra humorkvalitásának legjavát nyújtja.

A Select-mozgó tegnap kezdte vetíteni zsúfolt ház mellett Harold Lloyd legújabb filmjét, a „Gyere te bűnös”-t, amely az idei filmévad egyik szenzációja.

URÁNIA-MOZGÓ

ÖKÖLHARC

megható dráma a világháborúból.

Főszerepben a kiváló

Richard Bartlemess
Monopol Fanamet-film

A budapesti

Színházi Élet

minden száma 200 oldal. 5. kötet 1 szindarab.

Ára 40 lej. 1/4 év 450 lej.

PALLAS
LAPTERJESZTŐ CLUJ

SELECT-MOZGÓ

Óriási sikerrel folytatja **HERROLD LLOYD** közkedvelt komikus bemutatását

GYERE TE BÜNÖS

elsőrangú vigjátékban. Monopol Imperator-film.

Hotel Metropol Bukarest

A királyi palotával szemben

Modern confort!

MAI VILÁG

Modern confort!

minden olvasója

15% kedvezményt kap a szobaárakban

ha felmutatja ezt a hirdetést!

AKI AZ ÉLET SZINPADÁN KAPTA LEGIZGALMASABB SZEREPÉT

A kolozsvári Magyar Színház új hősszerelmesét, Mészáros Bélát, aki Magyarországra gátfutó bajnoka volt, majd a háború alatt fogságba került és izgalmas élmények után feleségül vette Galiczyn hercegnőt, kivallatjuk élete kalandjairól

A halálos ítélettől a kolozsvári magyar színpadig

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 8. Saját tudósítónktól). A kolozsvári Magyar Színház új szerelmes színészt szerződtetett. Ez magában véve még nem szenzáció, színészek mennek, színészek jönnek. Thália papjai nem szoktak egy helyben megvétni. Van aki ezt az érkezt és távozt megfelelő ünnepi játékokkal rendez, van aki egész feltűnés nélkül, úgy szolván belopja magát új városába, mint ahogy Ady Párisba szokott bejönni. Így érkezett hozzánk Mészáros Béla is.

Az új hősszerelmes

Szép szál fiú az új szerelmes-színész és ha kétszer végigvágatott volna a kolozsvári korzón, már újjal mutogatnák volna rá. De Mészáros Béla nem a deffillirozó szerelmes színészek osztályába tartozik s sikereit a színpadon keresi és jól végzett munka után szívesebben leül barátai közé és asztal mellett, hol mindnél egy fejjel magasabb, csendesen, komolyan elbeszélget inkább.

Pedig de sok minden van idejekorán megfihéredett fűrtjei mögött!... Hatéves hadifogságának olykor színes, legtöbbször háthorizontotóan rémes napjai. Amit ez a bárányzelésű, hatalmas ember végigcsinált, Herkulesnek sem vált volna szégyenére. Csak egy hibája van, irtózik a nyilvánosságtól. Nem újságíróknak született és valószínűleg harapófogóval kell kihuzni belőle minden botlót. Mégis lepergetem a filmet egy ezer kálváriát járt férfi lélekzetelállítóan érdekes filmjét.

A volt monarchia legfiatalabb káplárja

Ha a sors változatos életet szán kiválasztottjának, akkor korán elindítja...

Az alig tizenéves aradi fiú 1913-ban már Magyar- és Németország gátfutóhajnoka volt és nevét ismerték a kontinens minden városában. Jött a nagy világéges és Mészáros Béla az első között rohant részt kérni a borzalmas színjátékból. Kiképzés nem kellett neki és négy nap múlva mint a hadsereg legfiatalabb káplárja rohant Sabác alá... Majd fel Galícia halálmezőire és még 1914 deczemberében, mint repülőgéplést hátszáz méter magasságból az orosz ágyuk leszállásra kényszerítik, fogságba kerül.

Egy hadifogoly élete

Moszkva, majd Krasnojarszk, ahol 27 ezer hadifogoly élte le nem irható szomorú életét, várva, elzárva mindentől, ami szabadság, reszketve a megváltó hírt: vége, orosz, magyar, német és francia egy testvérek, szabad az út hazafelé!... A megváltó hír egyre később, közbe felbomlott a hatalmas cári birodalom, előbb a Kerenszky,

forradalma, majd a vörös felkelés és fehér ellenforradalom jött. A remélt hazatérés helyett újabb hányozott szenvedés. Megalakul a cseh légio, amely a Koitsák fehér hadseregével tart, a vörösök rohamosan közelednek Krasnojarszk felé és a szegény magyar hadifogoly ott áll éhesen lerongyolódva, és imádkozva a halált, amely a két tűz között mielőbb elérje.

Uthan a vesztőhely felé

Egy napon aztán légionisták jöttek a lágerbe. Negyvennyolc nevet kerestek, negyvennyolc ellenséggel való cimborálással megváltott magyart, köztük Mészáros Bélát. Egy szó, egy hang, egy kérdés nélkül már vitték is őket a Krasnojarszky temető felé... Tépetten, rongyosan a Szibériai télbe handukolt a sorssal megalkudott negyvennyolc, a halál felé. Közöttük Dr. Dukesz, a magyar társadalomtudomány legnagyobb ígérete, Jászi barátja. Csak a huszonkét éves Mészáros Béla nem adta meg magát, csak ő kereste a menekülés lehetőségeit, csak az ő szívében zakatolt az életimádás. Az uton szembe veltük orosz paraszt szenes szekere. A paraszt meg áll a szomorú menet mellett és mindent tud... Ebben a pillanatban Mészáros a szuronyos őrt megkéri, hogy engedje kérjen egy pár szippantásra való mahorkát (dohánylevél) a muzsiktól. Az ő belátó a halni készülővel és a magyar fiú csak ennyit mond a muzsoknak: az ingem alatt háromszáz rubel a tied: Hajts és már benne is van a szenes kosárba és mire az ő megfordul már hatszáz métert repültek Szibéria nyöszörgő hótakaróján. Lövöldözés, imádkozás, hogy csak a lovat ne találják és már messze vannak. Két hónap egy 160 kilométerre levő faluban, aztán vissza Krasnojarszkba, ahonnan elindult már a cseh légio. Társainak már csak a fejfáját látta viszont...

A vörösök embereiségek a hadifogolyokkal, kiengedik a városba őket és behozzák a munkakötelezettséget. Pontosan megkapják a havi két font húst, hat font lisztet és a többi szovjetjárandóságot, de dolgozni kell. Is Mészáros elindul százszáz oroszországi kárrierje felé.

Előbb tányérmosogató, majd puccer, aztán egy leányiskolában kifutó, majd állandó jó helyet talál egy zsidó fogorvos, dr. Speier rendelőjében mint írás. Egy szép napon az öreg fogorvos helyett pompásan kihuzza egy muzsik beteg fogát, mellé egy egészségeset is s ettől a perctől kezdve az öreg assisztensévé avanzsált. Csakhamar elcsalja egy nőorvos, dr. Domborowszky masszörnek. A csinos leány tetszik a slidsnákknak...

Kirándulás száz veszélyen át a szomszédba, 2600 kilométerre Kínába édességért Oroszországban halálbüntetés ter

be mellett tilos volt akkor szofőr csempészet. A jó sors ismét a veszedelmekre született magyar fiúval van és utjában a vonaton Irkutnál összetalálkozik Toma Hakaya gyönyörűséges kis japán lánykával a vonaton. A csöppeség felhuzott lábakkal ül szemben vele, német, angol és orosz nyelven vallahogy összelebegednek és kiált, hogy missziójuk megegyezik. A rutinos kis csempész partnerét fogadja és azontul hat, álomnak is szép, hónapon keresztül együtt teszik meg utjaikat a szomszédba, a 2600 kilométerre eső Karbidba, majd Tilencsinbe, sőt messzebb is, Kantonba, Sanghayba is. Hja, a szovjet ellenőrzést is ki lehet játszani.

Isten veled Hakaya. Szabad az út hazafelé...

Egy szép napon öles plakátok hirdetik, hogy ütött a szabadulás órája. Szegény hadifogoly, vége a küzdelmeknek és kalandoknak, indulhatsz vissza. Az út Moszkván keresztül. Moszkvában már várták őket... A vonatoktól egyenesen a sorozóbizottság elé kerültek. Ismét szerencsés. Magyar orvos vizsgálja, gyomronitit, hogy nyekken belé és már kiáltja is, hogy vesebaj, alkalmatlan, mehet... Pétervár-Leningrád, bevagonizálás ócska hajóba. Korhadt alkotmány, felborul ezernyi hadifogoly még egyszer furdót is kap a Néva jeges vizében

Egy hónapon belül kiűritik a második rajnai zónát

(London, szeptember 6. A Mai Világ tud.) A Daily Telegraf genfi tudósítója cikket közöl a német-francia problémák megoldásáról s ennek keretében beavatott forrásból közli a hírt, hogy Németország egyelőre nem erőlteti az osztrák csatlakozást, de úgy Müller Franken, mint előzőleg Stresemann kijelentették, hogy a két egynyelvű nép örök időkre nem hajlandó lemondani a csatlakozásról. Az újságíró információi szerint

Olaszország már nem ellenzi a csatlakozást, mert biztosítékokat kapott arra nézve Ausztriától, hogy nem fog többé beleavatkozni az olasz állam belügyeibe a déltiroli németek panaszai kapcsán.

Diplomatáknak az a véleménye, hogy a csatlakozásnak örök ellensége csak Csehszlovákia marad, melynek kormánya, mint ismeretes, kijelentette, hogy a csatlakozást casus bellinek tekinti s miatta háborút indít. Ez a háború a cseh kormány álláspontja szerint önvédelmi háború lenne s nem érintené a Kellog-egyezmény 88 aláírását, amely egyezmény megengedhetetlennek tartja az önvédelmi háborút.

(Páris, szeptember 6. A Mai Világ tud.) A Havas távirati iroda genfi tudósítójának közlése alapján hazánk

és újabb transzportálásig beosztják őket pétervári családokhoz.

Házasság Galiczyn Feodorowna hercegnővel

Mészáros a nép atyjának, a forradalomban is megkímélt Galiczyn herceg palotájába kerül. A család minden falatját, megosztja a hajóját váró, egyre jobban hazavágyó magyar fiúval és a két hét alatt a szülő és testvéri szeretet melegét érzi. Hiába, haza kell menni, de a magyar fiú nem tud hálátlan lenni, boldogan vállalja, hogy a szépséges Feodorowna hercegnőt szovjetházasság árán kimenteti Angliába. Mint asszonya elkísérheti és a vörös Pétervár is elámul, amikor Galiczyn hercegnő a szimpla nevű Béla Mészárosé karján elindul...

Aki a Maros vizét issza...

Am Béla Mészárosics dzsentlemen volt és Londonban Feodorowna rokonainak kastélya előtt átadta házassági szerződésüket... Al hercegnő egy gyönyörű kameát adott... Halk kézesök... könnyesen hálás és hódolással teli két tekintet összevillanása... és hat év sok könnyel, de néha örömmel is teli regénye véget ért.

Mészáros Béla huszonnégy évvel, de ezer élménytől alaposan megrizporozott halántékkal megérkezett Aradra, a Maros partjára, ahol már több is volt, mint hercegnő férje, ahol király volt, császár volt, amit akart, az volt, amikor kis pajtásaival a kanyargós víz mellett meg táncoltatta seprűnyel paripáját...

A talizmánjai: egy tépett ing, a melyben a vesztőhelyre kísérték, a pénteki nap és a hetes szám, amelyen megmenekült egy hajfűrt Hakayától, aki megtanította rá, hogy egy szerelmes japán nő többször csókolja meg a férfi kezét, mint a száját és egy kamea két hétig aszszonyától, a hercegnőtől...

Ma péntek és hetedike, a kabballaszámai. És ma ismét császár lesz a magyar színházbeli debujénél, mert Konstantint játsza, Bizáncz utolsó urát...

Incze Vilmos

a tegnapi lefolyt német-francia tárgyalásokról.

A francia delegáció a legjobb impressziókkal kelt fel a tárgyaló asztal mellől, mert Müller Franken német birodalmi kancellár szívélyes és előzékeny tárgyaló félnek bizonyult.

A Le Journal de Geneve nem tartja lehetetlennek, hogy a német kormány talán már a legközelebbi napokban részletes elaborátumot dolgoz ki a francia-német viszonyt illető kérdésekben s ezt valószínűleg még Genfben előterjesztik mindazon hatalmak delegátusai elé, amelyek a rajnai megszállásban érdekelve vannak. Gyors megoldás a lap szerint azonban nem várható, mert számos nagyfentossági kérdéssről van szó amelyek likvidálásánál nem szabad semmit sem elsielni.

Berlini lapok szerint Briand a következő szavakkal bucsuzott Hermann Müller Franken kancellártól:

— Köszönöm szíves látogatását és bucsuzom a holnapi viszontlátásra.

A Chicago Tribune párisi kiadásának közlése szerint genfi diplomáciai körökben bizonyosra veszik a rajnai második megszállási zónának, ha hamarabb nem, egy hónapon belüli feloldását.

Háborúság egy csöp -- tejben

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 6. A Mai Világ tud.) Lapunk egyik mult-heti számában közöltük Paukerow Leonard cikkét arról, hogy a Kolozsvárra tejet hozó fatusi asszonyok Mihail Tivadar polgármesternél panaszt emeltek dr. Tofan főállatorvos ellen azon a címen, hogy a tejvizsgálat alkalmával sok fölösleges vegzaturának teszi ki a tejelárusítókat.

Az audietur et altera pars elve alapján kérdést intéztünk a híradással kapcsolatosan Tofan dr. városi állatorvoshoz, aki az ügyről a következőket mondotta:

— A piacon forgalomba hozott tej ellenőrzését azért fokoztuk, hogy a fogyasztó közönséget megvédjük azok ellen, akik hanyagságból, nemtörődomségből, vagy más rosszindulatú oknál fogva veszélyessé teszik a tejet, bepiszkolva vagy meghamisítva ezt a gyermekek és betegek számára annyira nélkülözhetetlen táplálékot.

— Azokat a szabályzatokat, amelyeknek szemelőttartásával ez az ellenőrzés történik, nem a polgármester, vagy más községi hatóság, a városi állatorvosok állapítják meg hanem az állam törvényei, amelyek pontosan körülírják az ellenőrzésre vonatkozó intézkedéseket. A polgármesterek és a főállatorvosok tehát csak végrehajtó szervek ezeknek a törvényeknek. A felvágódott és becsületese tejelárusítók megértik ezt. A tisztességtelenek próbálkoznak csak kijátszani a törvényeket és megrágalmazni a tisztviselőket hírlapi közlemények útján.

— Minden becsületese ember érzi azt, hogyha bármelyik tejárusítót károsodás érte a jogtalan intézkedések-ből kifolyólag, minden bizonnyal az igazságszolgáltatástól fogtak jogorvoslast kérni, mert az egyetlen fórum, amely eljárásainkat megítélheti.

— Azok a tejesek, akik más utakon járnak, nem elég bátrak ahhoz hogy bíró elé álljanak hanem abban a reményben, hogy ha más ajtóknál kopognak több eredményt érnek el, azt akarják kiforszírozni, hogy vizet áruhaszanak tej helyett és pépet tejfől helyett.

A nagyváros fertője

Letartóztattak egy ismert osztrák építész

(Bécs, szept. 6. Saját tud.) A nagyvárosi erkölcsstelen üzelmek és nemü aberrációk ellen megfeszített küzdelmet folytat minden világváros erkölcsrendszere. Sok hipokrataság is van ebben a küzdelemben, mert rendszerint csak szegény embert ér utol az igazságszolgáltatás sújtó keze, míg előkelő emberek, előkelő „passziók” nem igen zavarnak.

A kivétel erősíti a szabályt és ezért kelt bírási feltűnést ma egy letartóztatás. Az előkelő társaság életében ismert és nagy szerepet játszó Lotz Adolf építész-mérnököt a rendőrség őrizetbe vette erkölcsstelen üzelmek miatt, mert két kisleányt rátegetett a lakásán, akiket mestelen táncokra és más erkölcsellenesekre kényszerített. Lotz letartóztatásakor tagadta a terhére rótt cselekményt, de terhelő bizonyítékok vannak ellene. Kihallgatása a rendőrségen már befejeződött és nyert s most átadják a tartományi törvényszék fogházába.

A bécsi rendőrség működése színvonalát át akarja most tenni olyan előkelő lakásokba is, melyekről gyakran azt mondják, hogy a legkevésbé

Letartóztatták a Stinnes ügy vizsgálóbírójának titkárnőjét

(BERLIN, szept. 6. Saját tud.) A hadikölcsönbotrány ügyében Stinnes Hugó kihallgatása még nem ért véget. A vizsgálóbíró most is folytatja Stinnes kihallgatását s előreláthatólag még több napon át tartó vallatás szükséges, hogy a szövetséges bűntény minden részlete világossá derüljön. A mai nap szenzációja ebben a bűnperben a vizsgálóbíró titkárnőjének letartóztatása, akit megvesztegettek.

A világhírű Pálmai Adél táncosnő regénye a genovai Teatró Lazari-tól a bukaresti Grivitáig

(Bucuresti, szeptember 6. Saját tud.) Lehet, hogy ez a riport nem lesz szenzáció, 1928 nyarán már nem igen jelenthet szenzációt, ha beszámolunk e lap hasábjain egy-egy világhírű magyar élet összeroppanásáról. Nem lehet e szenzáció, hiszen szemünk előtt talán még sohasem omlott össze annyi karrier, mint a közelmúltban. Mégis az alábbiakban elmondott összeomlás különösebb, mint a többi. Színesebb. Romantikusabb. Talán tragikusabb is.

Érettségi helyett artistavizsga

Tíz évvel ezelőtt egy magasállású köztisztviselő családja kitagadta egyik leánygyermekét, mert a feltűnően szép leány a legnagyobb titokban érettségi vizsga helyett — artista vizsgát tett. A kitagadott fiatal leány titokban klasszikus táncokat tanult és mikor Erdélyben nem kapott megfelelő szerződést, az artistanő nem esett kétségbe. Utlevelet és művésznevet szerzett és pár hónappal később mint Pálmai Adél megérkezett Milánóba.

A tizenkilencéves Pálmai Adélnak itt indult el a karrierje. Az első hetek nyomorságai után hirtelen észreveszik. Alig két hónappal menekülése után — öles plakátok hirdetik Milánóban egy új táncfenomén felfedezését.

A milánói Triánóban kap szerződést. Fizetése esténként 200 líra.

Két év alatt Milánó, Róma, Nápoly, Palermo első és dédelgetett táncosnője. Vagyona százezrekre rug. Lírában. Milánóban palotája autója és olyan garderobjja van, hogy a táncosnő öltözködése egyike Milánó látványosságainak. Vagyonáról és sikereiről legendák hirtelen érkeznek — amikor már a ge-

Stinnes szabadon levő büntérsai. A bírósági nőalkalmazott nagybőszegű megvesztegetési pénzek ellenében állandóan tájékoztatta az érdeklődő bűnböcket Stinnes zárt ajtó mögött folytatott kihallgatásáról.

A megvédett titkárnőt felfüggesztették hivatalától s őrizetbe vették. Hivatali megvesztegetéssel vádolva a bíróság előtt kell felelnie tettéért.

novai Teatró Lazari ezekkel fizetett starja, dédelgetett primadonnája.

Egy olasz szerelmes

Pálmai Adél Genovából Milánóba egy forróvérű olasz fiatalember kísérete el. Egy pillanatra sem maradt el a Páris, London színpadai körül a feltűnően szép táncosnőtől. Halálisan szerelmes és veszedelmesen féltékeny az olasz fiatalember. Nem sokáig léphet fel a Teatró Lazariiban, mert a féltékeny milánói főmérnök — polgári foglalkozásra ez volt a szenvedélyes olasz ur — terrorjának engedve, eldobja a legfrissebb párisi szerződést és Rómába utazik. Itt már gyorsan peregnék az események. Az olasz szerelmes megkéri Pálmai Adélt és egy este borzalmas uccai jelenet —

a féltékeny mérnök az uccán támad a táncosnőre és törrel súlyosan megsebesíti.

A szurások életveszélyesek. Kórház. Hónapokig tartó kintlódás.

A vagyont feléli a szanatóriumok. És a színpadtól örökre bucsuzni kénytelen Pálmai Adél. S lélekben, testben, vagyonban letörve, egyedül marad — egész egyedül Rómában.

Pálmai Adél Rómából Bukarestbe kerül. És megmaradt kevés pénzéből — kávémerést nyit.

A Grivitan egy kicsi kávémerésbe ül és szomorkodik a világhírű magyar táncosnő — Pálmai Adél. A Teatró Lazari egykori művésznője, Milánó, Genova, Páris regényes életű starja — ma legnyájasabb hangján kérdezi bevetődő vendégét:

— Kis kávé, vagy nagyot parancsol?

Deficittel zárult az idei fürdőszezon

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 6. A Mai Világ tud.) Néhány nappal ezelőtt hivatalos statisztika jelent meg, amely szerint a fürdőszezonban az ország területén több mint tízezer utlevelet állítottak ki az ország különböző utlevélgazdálkodásai, a vámállomásokon pedig mintegy tízezer fűrdőző hagyta el az országot.

A statisztika száraz adatai beszélnek: ódákat zengenek arról, hogy miképpen jutottak kátyuba azok a törekvések, amelyek Romániában intenzívebbé akarták tenni az idegenforgalmat, de különösen sokat mondanak arról, hogy miképpen gördültek külföldre a romániai fürdőzők aranyai, ahelyett, hogy a belföldi fürdőknek nyújtották volna egy deficitmentes mérleggel záruló szezont.

A nyári idénynek vége és a fürdőzők az utókurát veszik. A megrokkant erdélyi fürdőtulajdonos is erről az utókuráról beszélt, illetve szakelődést tartott a deficit elméletéről, miközben azokról a régmúlt időről beszélt, amikor nemcsak fürdők voltak, de fürdőzők is akadtak...

A CFR becsapta a fürdőszezon

A fürdőtulajdonos közéleti ember, őszhajú ember. Nevét nem szeretettük meg, mert joggal hitelretnak nevezhetné indiszkrécióját.

Az idei fürdőszezon nem mondható a legsikerültebbnek — magyarázza megtört hangon informátorunk — mert a körülmények nem voltak kedvezőek. Amikor, amikor

pénze van, külföldre ment fürdőzni, akinek pedig erre nem jut, az ott-hon maradt.

— A CFR megint becsapott. Abélyott, hogy betartotta volna ígéretét és redukálta volna a fürdőre utazók viteldíját, a rendes árakat tartotta érvényben, ami nagymértékben rontotta a szezon konjunkturáját.

A többi sóhajtasáiból vesszük ki: Ugy történt aztán az, hogy a romániai fürdőhelyeket alig látogatták, amli egyrészt a nyomasztó gazdasági krízisnek tulajdonítható, másrészt pedig annak, hogy az illetékes tényezők semmilyen fontosságot nem tulajdonítanak a romániai fürdőipar hanyatlásának. Az idegenforgalom fellendítésére pedig még csak nem is gondolnak, holott...

Hogyan csinálják azt máshol?

— „Holott — folytatja a fürdőzős, külföldön egészen másképpen van. A nyugati államokban még arra is sulyt helyeznek, hogy a turistákat indusztriálják, mert ez is hozzájárul az idegenforgalom fellendítéséhez...

— Páris legforgalmasabb pontján a Place de l'Operan hatalmas transzperens hívja fel a közfigyelmet: „Amerikaiak, látogassátok meg Itáliát...”

— Jól megszervezett irodák működnek, amelyek színes broszurákat terjesztenek és a nemzeti kinézeteket dícsöitük. Nyugaton forr az élet és élet-halál harcra megy a konkurrencia, a fürdőzők gördülő aranyai miatt.

— Sajnos, ez Romániában másképpen van. A külföldről érkező fürdővendégeket a tulszigoru ellenőrzés, valamint a nálunk uralkodó megrögzött bürokratizmus folytán állandó sikanériák és kellemetlenségek érik, míg végül is megunja az „fűdülést” és sietve menekül.

— Nyokovanmilliót áldoztak az utak feljavítására, azonban mégis úgy állnak, hogy valóságga megbetegednek az, akik végigautózik valamelyik országuton. Ezért nincs idegenforgalom, ezért zárult deficitel az erdélyi fürdőszezon.

Az elkeseredett fürdőtulajdonos valószínűleg igazat mondott. Erről tanuskodnak a hivatalos kimutatás száraz adatai is: egy iparággal több a lejtőre jutott iparágak sorában.

Külföldi cipőjndonságok

szenzációs modellekben megérkeztek az

ERICA

CIPÓÁRUHÁZÁBAN
CLUJ, (PIAȚA UNIRII)
FÖTÉR

13

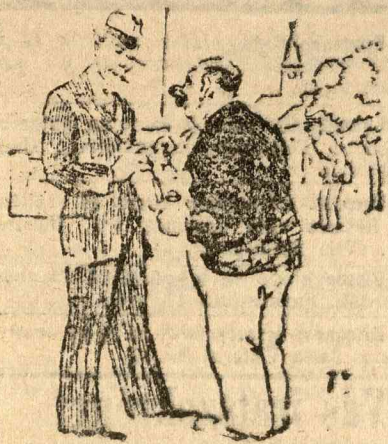
Videki rendeléseket pontosan esz-közlünk.

Meg nem felelő árut kicserélünk.
TELEFON INTER. 578.

Hirdessen
a Mai Világ-ban

H I R E K

Közös ismertető

— Magáról mindig eszembe jut a Buszbaum Józsi...
— De hiszen az egészen másképpen fest, mint én...
— No de az is egy éve tartozik már ötszáz lejemmel...

Szellemek, szilfidek és dévák

Egy folyóirat került a kezünkbe „Teozofia” a címe és a Magyar Teozofia Társulat hivatalos lapja.

A Teozofia 64 oldalas, izlésesen nyomtatott közlöny, mely Blaskovich Lajos dr. szerkesztésében havonként jelenik meg. Ez a szám a XVII. évfolyam (1928 év) 5-ik száma és eb-

berformájú, de mégsem emberi, villogó szemekkel oly fénylők voltak, mint a villámok.”

Majd:

„FELHŐSZELLEMEK. A felhőszellemek a vízitündérek és szilfidek tulajdonságait egyesítik magukban. Ezek a felhők körül és a felhőkben laknak. A felhők formája, amelyeket formaképző erejükkel alakítanak, az a forma, amelyeket mi a szélnek tulajdonítunk.”

„A DÉVÁK. Hindu szó és „ragyogást” vagy „játszást” fejez ki. Jelenlétére találok, mivel az égi lények mindig ragyogó testbe burkolva jelennek meg és kápráztatónak hatnak a szemre.”

„A dévák három nagy csoportba oszthatók. Az elsőnek vezetői az elemek kozmikus istenségei, számban heten, melyek közül csak öt manifesztálódott, megfelelően az öt elemnek. A második csoport az építőmesterek vagy alkotók, élükön a hét Planétáris Logosszal. A harmadik csoport a krónikusok, feljegyzők vagy Lépikák; ezek mind az atomikus vagy buddhikus síkok élnek és dolgoznak.”

És így tovább... A mélyenszántó vallásfilozófiai és a beskatulyázott, rendszerbe foglalt zavar, fantómk, gnómk, tündérek, dévák — egy komoly, izléses, tudományos közlönyben, az ur 1928 évében.

Az ideai tanévre meghagyták a polgári leányiskolák IV. osztályát

(Tg.mures-M.-vásárhely, szept. 6. A Mai Világ tud.) Tudvalevőleg a kultuszreformmal kapcsolatosan a mi-

LAPZÁRTAKOR:

Ha az optánsperit újra tárgyalják, Románia delegátusai nem jelennek meg a Népszövetség tanácsa előtt

A román delegáció átutazott Montreuxban, ahol Bratianu miniszterelnök fogadta őket. A miniszterelnök azt a kategorikus utasítást adta, hogy amennyiben a Népszövetség újra napirendre tűzné az optánsperit, úgy ne jelenjenek meg a tárgyalásokon. A miniszterelnöknek ugyanis az az álláspontja, hogy az optánsperit a múlt ülésszakon a Népszövetség a maga részéről végérvényesen lezárta.

— Forradalom ellen védekeznek Párisban. A francia nagyvezérkar és a rendőrség között tanácskozás volt arról, hogyan védelmezzék meg Párist forradalom esetén. Megállapodtak abban, hogy csak a miniszterelnök palotáját védelmezzék és csak később szereznek vissza a fővárost. A kommunisták vasárnapra tervezett gyűlését egyébként a kormány be fogja tiltani.

— Halálos szerencsétlenség egy jászi kaszárnya udvarán. Jásiból jelentik: Megdöbbentő szerencsétlenség történt tegnap a jászi tüzérezred kaszárnyájának udvarán. Kang Imre főhadnagy lovával gyakorlatokat végzett, a ló azonban valamitől megijedt, hirtelen szédületes tempóban vágatni kezdett és lerázva hátáról lovasát, maga alá temette a szerencsétlen főhadnagyot. A

tiszt súlyos belső sérüléseibe egy órai szenvedés után belehalt.

— Norvégia genfi delegátusa éles kritikát mondott a Népszövetségről. Geniből jelentik: A népszövetségi tanács közgyűlésén Mowinkel norvég fűdelegátus rámutatott arra, mennyire szükséges, hogy a fűtitkárság a legnagyobb pártatlansággal járjon el minden vitás ügyben. A világbéke szempontjából a nemzetközi politika helyzete távolról sem olyan kielégítő, mint ahogy azt várni lehetne, mivel egyes nemzetek még ma is buzgón fegyverkeznek. Sajnálatos, hogy a Népszövetség békemunkája igen lassu tempóban halad előre. Hymens belga fűdelegátus a leszerelés szükségességét hangsúlyozta. Kijelentette, hogy ennek legfontosabb kelléke: a nemzetek közötti bizalom helyreállítása.

É V A G R Ó F N Ó

a legszebb operette-ujdonság. Premiéreje: szombaton este. Szerzője; Szirmai Albert, a Mágán Miska komponistája. Főszereplői: Karácsonyi, Kondor Ibi, Kun Magda, Sólom Győző, Tompa, Ihász, Leővey, Selmeczy.

ben egy közlemény van Geoffrey Hodson nyomán, amint azt a szerkesztő szóról-szóra lefordította. Ebből idézzük szóról-szóra az alábbi közleményt, melyet a cikk, mint valóban látott eseményeket ír le és úgy látszik, Hodson ur hítele akkora a teozofusok között, hogy nekünk is áhitattal kell olvasnunk élményeit, amint itt következik, de igazán szóról-szóra:

„Lake Distriktben egy folyó partján hancurozó tündércsoportot látott Mr. Hodson. Nőies testüket halványkék öltözék borította. Szárujuk ovális volt és folyton rezgett, amint kézenfogva körbentáncoltak. Egyesek kis övet hordtak, amelyen kis kűrtforma hangszer függött. Kb. 6 hüvelyk magasak és ruhával fedettek voltak. Hajuk barna, színük halavány rózsaszínű és mindegyiknek halvány égszínűk aurája és égszínűk szárnya volt.”

Ez a tündérekéről. — De vannak még szilfidek is. Ezekről így ír a „Teozofia”:

„A SZILFIDEK. Ezt a nevet a Déva-evolúció egyik különleges, de fejlettebb fokának megjelölésére használjuk... VIHARSZELLEMEK, melyeket Mr. Hodson 1923 július 23-án reggel 3 órakor a londoni nagy viharban megfigyelt. Démoniak és minden képzeletet felülmúlóan rémisztető keltők voltak azok a lények, amelyek e napon tomboltak a levegő régióiban, mialatt a villámok cikáztak és szakadatlan mennydörgés hallatszott az éjszakában. Külsejük némileg hatalmas denevérekre emlékeztetett. Testük en-

nyszer elrendelte, hogy a polgári leányiskolák IV. osztályát szüntessék meg. A harmadik osztály elvégzése után a növendéket egy abszolváló vizsgára kötelezte a rendelet, amelynek sikeres elvégzése után megkapták volna a végbizonysítványt. Az idén a növendékek súlyos anyagi áldozatok árán privátleckékkel erősen készültek is a most szeptemberben esedékes abszolváló vizsgákra. Ma aztán legnagyobb meglepetésre megjött a rendelet, amely az ideai tanévre még meghagyja a polgári leányiskolák IV-ik osztályát.

— Az ucca villanyvezetékétől meggyúlt egy szénásszekér. Marosvásárhelyről jelentik: Az itteni 40. számú tüzérezred egy szénával megrakott kocsija ma a Zrínyi-uccán a villanyvezetékétől tüzet fogott. A széna pillanatok alatt elégett és a tüztől megvadult lovak elragadtak. A szakért egész a Szentgyörgy-terig hurcolták, ahol szerencsére a szekér felfordult, megakadt és a lovakat le lehetett fogni, mielőtt valami nagyobb szerencsétlenség történt volna.

— A marosvásárhelyi keresztényszövetség jubileumi ünnepeit. A marosvásárhelyi keresztényszövetség f. év szeptember hó 7., 8. és 9-én rendezi meg 15 éves fennállásának jubileumi ünnepeit. Az ünnepek és tanácskozó gyűlések a helybeli ref. gimnázium dísztermében lesznek megtartva.

— Felrobbant a mozdony gőztartálya. Tudósítónk jelenti: Kedden délután a Szatmár és Kolozsvár között közlekedő személyvonat mozdonyának gőztartálya Galgó és Kackó között felrobbant. Szerencsére a robbanás csak kisebb méretű volt. A kicsapódó forró gőz leforrázta a mozdonyvezetőt, aki nek az egész felsőteste, valamint arca egy seb volt. A szerencsétlen ember ájultan esett le a mozdony padlózatára. Beszállították a dési kórházba. Érdekes a CFR üzletvezetőség hanyagságára, hogy, mint azt a vasutasok elbeszélnek, ez már harmadik tartályrobbanása volt ennek a mozdonynak ebben az évben.

— Az apa telefonon jelenti be, hogy megölte fiát. Csikagóból jelentik: Egy Arthur Falk nevű kereskedő a kora reggeli órákban felhívta telefonon a rendőrséget és nevének, címének közlésével ezt mondta: „Isten bocsásson meg nekem, épen most öltem meg a fiamat!” Amikor a rendőrség megjelent Falk lakásán, a kereskedőt ott találta imádkozva fia hullája mellett. Kihallgatása során elmondta, hogy fia el akarta hagyni a szülői házat, mire ő kijelentette, hogy élve innen nem mehet el. „Akkor löj agyon!” — kiáltotta dacosan a fiu, mire az apa elővette Browningját és lelőtte a fiát. A kereskedőt letartóztatták.

— Ingyenes állasközvetítés a Magánalkalmazottak Szövetségében. Kereskedelmi cégek, vállalatok és intézetek figyelmét felhívjuk a Magánalkalmazottak Szövetségében működő ingyenes állasközvetítésre. Ha kereskedelmi alkalmazottra, tisztviselőre, vagy bármilyen üzleti vagy irodai alkalmazottra van szükségük, úgy bizalommal forduljanak ide, mert megbízható és jó munkaerőt kapnak. Magánalkalmazottak Szövetsége állasközvetítési osztálya. Cluj—Kolozsvár, Str. Cogălniceanu 7.

Szenzációs rádió-ujdonságok

érkeztek az

ELECTRIKAHOZ

Cluj, Calea Victoriei 1.
(volt Kossuth Lajos-utca)

«»»

Hangszóró (Lautsprecher)

Lei 920-tól!

Elemi iskolákban szeptember 15-én, középiskolákban október 1-én kezdődik a tanítás

(Bucuresti, szeptember 6. Saját tud.) A közoktatásügyi miniszter rendeletileg köztudomásra hozza, hogy a törvény értelmében az egész országban az összes elemi iskolákban a tanítás szept. 15-én reggel, a középiskolákban pedig október elsején reggel kezdődik.

Anghelescu közoktatásügyi miniszter külföldre való elutazása előtt fogadta dr. Willer Józsefet, a Magyar Párt titkárát, aki kérte az iskolák államegélyének az elintézését. A miniszter azt válaszolta, hogy a segélyezés ügye elintézésre nyert és a minisztertanács apodobálta is és a legrövidebb

időn belül megtörténik annak kintálása. Az államegélyt azonban nem bocsátják a kisebbségi felekezetek rendelkezésére, hanem az állam azt közvetlenül fogja kifizetni a kisebbségi tanároknak és tanítóknak, mert csak így képes ellenőrizni, hogy az államegélyt tényleg a kért célra használják fel. Willer elismerte hogy a magyar kisebbségnek túl sok iskolája van és javasolta, hogy a miniszter hívja össze az iskolafenntartókat és hozzájárulásukkal hajtsa végre az esetleges redukcioikat.

Ujonnán épült két emelet lebontását rendelték el Kolozsváron

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 6. A Mai Világ tud.) Russu N. kolozsvári lakosnak telke van a Regele Ferdinand ut végén, szemben a kolozsvári pályaudvarral. Ebbe még nincs semmi. Aki dolgozik és szerencséje is van, hogy munkáját megfizetik, annak pénze lesz, akinek pénze van, az azt tehet vele, épen amit akar. Van aki borra költi van aki csokorra épen, Russu ur egy rendes ember, neki egy telke volt. Joga volt hozzá, állampolgári joga, amit senki emberfia el nem vehetett tőle, sőt tovább is mehetett, a telekre házat is építhetett, ha volt miből. Csak ép, hogy el kellett mennie a városi mérnöki hivatalhoz, hogy a szakértő mérnök urak kiszálljanak és megállapítsák, milyen házat is épített. A mérnöki hivatal egy földszintes ház építésére adott engedélyt és Russu neki is fogott a munkának, csak ép, hogy két kis nagy hiba történt a dolgokkal. A földszintes házból csodák csodájára kétemeletes ház lett és a helyre kis épületet elfelejtette mérnökemberrel megépíttetni, ha már elkövette a hibát, de demokrata lélek lévén, beérte egy egyszeri pallérmesterrel.

Nem nagy dolog az egész — látszatra. A mérnöki hivatal természetesen nem így vélekedik. Az ügy a városi tanács elé került, amely dacára Russu érveinek, hogy neki rendőrségi engedélye volt az építkezésre, elrendelte a két emelet lebontását.

Egyelőre így áll a helyzet. Tekintettel a nagy kolozsvári lakásínségre, meg meggyászra a lebontásból semmi sem lesz. De hogy miként szerez a sértett mérnöki hivatal magának elégtételt és hogy mi lesz, ha majd Russu példáján felbuzdulva másnak is eszébe jut az engedély nélküli építkezés gyönyöre, arra mi is kíváncsiak vagyunk.

Egyelőre tény az, hogy a városi mérnöki tanácsa rosszalását fejezte ki annak a mérnöknek, aki a közművesmester tervét ellenjegyezte és akinek büntetésből bizonyos ideig építkezési engedélyt nem fog kiadni. Ciorte a városi mérnöki hivatal főnöke pedig feljelentést tett az ellen a rendőrségi főtisztviselő ellen, akinek fedezete mellett az engedély nélküli építkezés történt.

Megalakult az Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank csődválasztmányja

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 6. Saját tud.) A Hosszas huzavona után tegnap délután végre megalakult az Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank csődválasztmányja. A csődválasztmány elnöke, dr. Negrea Cornél egyetemi tanár lett, tagjai pedig: dr. Dragomir egyetemi tanár, dr. Rosu és dr. Nistor kolozsvári ügyvédek, továbbá Ferenczy betétes.

A tegnapi ülésen kizárólag csak az alakulás kérdését bonyolították le, érdemben azonban nem foglalkoztak a csődtörvény ügyeivel. S az ujonnan alakult csődválasztmány tulajdonképeni aktivitását csak ma kezdi meg.

A választmány ugyanis ma este ülést tart, amelyen többek között a csődbejutott pénzintézet ingatla-

nak eladása, illetve árverés-alkalmazása is szövegre fog kerülni.

A csődtörvényekről, valamint a csődválasztmánynak ugyanis eltökélt szándéka, hogy az ingatlanok eladását a lehető legrövidebb időn belül perfektuálja, tekintve, hogy ezt a csődtörvény vonatkozó szakaszai kategorikusan előírják.

Csakúgy dr. csődtörvényekről munkatársunknak kijelentette, hogy amennyiben a kolozsvári épületomb eladása nem sikerülne szabadkézből, úgy mégis csak kénytelenek lesznek árverés útján értékesíteni a meglévő csődvagyont, mert csak így elégíthetik ki a betétesek igényeit.

APRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban minden szó 2 lej. Vastagabb betűvel szedve 4 lej. A legkisebb apróhirdetés 25 lej. Az ismerősök részére egyszeri hirdetés 20 lej. — Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Főtértől pár lépésre gyönyörű szép szoba, fürdőszobával; ugyanott irodának vagy orvosi rendelőknek alkalmas három szoba azonnalra kiadó. Bővebbet Mester-uca (Strada Bob) 2., a háziügynökönél. Ezenia, fuvala ezüst billentyűkkel, színházi távcső, férfi és női kerékpár, prima állapotban eladó. Cim a kiadóban.

Részlet ügynököket felvesszünk. Moskovits és Lázár, Regele Ferdinand 87.

Olcson eladó nagy telek Szántó-uccába kis családú gazdálkodónak igen alkalmas. Érdeklődni Györgyfalvi-ut 23., Lukácsnál.

Gépelni tudó gyakornok leányt ideiglenesen felvesszünk. Cim a Radiónál, Str. Iuliu Maniu 8.

Foto Ideal fényképező és nagyítási műterme, Piața Cuza Vodă (volt Bocskay-tér) 5. sz.

Pinczehelyiség, száraz, padozva és vilanyvilágítással, Széchenyi-tér 6. szám alatt kiadó.

Lakótársnőt keresek csinosan butorozott szobába, fürdőszoba használattal. Cim a kiadóban.

Tanulók felvételnek koszt- és szállással a Reszelő vágó üzennél, Str. Bucuresti 11. (Volt Apafi-ucca).

Olcson eladó sz. b. gőzfűrdő és boros hordók. Farkas-utca 11. szám.

Zálogházi árverés folyó hó 10-én lonel N. Ilescu Calea Victoriei No. 16

Vas iratszekrényt

használtat vesszünk. Polyglatt Cluj, Mátyás-utca 1.

HIRDESSEN A MAI VILÁGBAN

VIATA

CLUJ
STR. REG. MARIA
36

Telefon 194

HÖNIG & LEDERER

Elvállal minden könyvnyomdai és könyvkötészeti munkát elsőrangú kivitelben és a legjutányosabb árak mellett. KÉRJEN MÉG MA AJÁNLATOT!

Sportember Ön?

Akkor bizonyára legjobb klubtársa a budapesti

NEMZETI SPORT

Hétköznap 6 lej, hétfőn 15 lej

Zeneakadémiai kották

legnagyobb raktára a

Hegecudus

kottásbolt, Oradea -- Nagyvárad.

ISKOLA

szezon kezdetével vászon, paplan, fehérnemű és ruhaszükségleti cikkei legolcsóbban csakis a

Partie Textiláruházban a régi

DICK

üzletben Str. Reg. MARIA

No. 7

A legjobban informált közgazdasági lapok

CONSUM RUMÄNISCHER LLOYD

Vagyont kereshet, ha rendszeresen olvassa.

KÖZGAZDASÁG

Jövő év tavaszára halasztották a kolozsvári időszi mintavásár megrendezését

A nagy- és kisipar rezervált magatartása is akadályozta a mintavásár tervének megvalósítását

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 6. A Mai Világ tud.) A Kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara még az év kezdetén széleskörű akcióval kezdeményezett egy Kolozsváron működő időszi mintavásár megrendezését. A mozgalom vezetői azt hangoztatták, hogy az állandó mintavásár célja intenzívebbé tenni a kihalófélben levő erdélyi gazdasági vérkeringést.

A mintavásár terve azonban nem valósulhatott meg idejében, mert az önkormányzati repülőmintavásárok rendezői minden lehetőséget elkövettek a kolozsvári mintavásár keresztülvitelének megakadályozására azzal az indoklással, hogy ennek a működése rontaná a regáti repülőmintavásár sikerét.

A Bukarestből kiinduló gáncsok ellenére is azonban a kereskedelmi és iparkamarának mégis sikerült elnyernie a mintavásár építésének engedélyét. Ilyenformán csak az hiányzott, hogy neki fogjanak az árumintavásár csarnokának felépítéséhez. A szervezés folyamán feltűnést keltett az erdélyi ipari érde-

kek rezerváltsága a mintavásár tervével szemben. A gyárosok ugyanis érthetetlen módon egyre azt hangoztatták, hogy nem hajlandók a mai körülmények között részt venni ilyen rizikóval járó mintavásári vállalkozásban, mert csak költségekbe vernék magukat és könnyen előfordulhat az, hogy a mintavásár fiaskóval végződik. Az időszi mintavásárt legkésőbb szeptemberig nyélbe kellett volna ütni, azonban az események igazolják, csak a nemes tervek vannak még meg, a mintavásárnak azonban sehol semmi nyoma.

Kérdést intéztünk a kereskedelmi és iparkamara egyik vezető tagjához, aki kijelentette, hogy az időszi mintavásár tervét nem vetették el, hanem annak megrendezését a jövő év tavaszára halasztották. A kamarának ugyanis az az álláspontja, hogy a nyomott gazdasági viszonyok egyelőre veszélyeztetik egy ilyen mintavásár komoly sikerét. Csak a lejátszódó után kerülhet erre sor.

Bittera Miklós dr. előadása a gazdalkiállításán

A szuperfoszfát nagy szerepe a termelésben

(Cluj-Kolozsvár, szept. 6. Saját tud.) Változatlanul nagy érdeklődés mellett folyók az EGE kiállítás és a vele kapcsolatos előadások.

Nagy érdeklődés kísérte a gazdanapokon dr. Bittera Miklós magyaróvári gazdasági akadémiai tanár előadását „A gyakorlati műtrágyázásról”, melyből kiemeljük az alábbi részt:

„A trágyázási kérdések előterében a foszfortrágyák állnak. Így volt ez a háború előtt és így van ez ma is.

A háború előtt Erdélyben jóformán csak foszforsavtrágyát és pedig szuperfoszfátot használtak. Annnyira, hogy ha „műtrágyáról” beszéltek, ez alatt mindig ezt értették. Még a szuperfoszfát használat is a kezdet nehézségeivel küzdött. Egyes nagyobb gazdaságok már ismerték ugyan, de a kisgazdák körében 15–20 esztendővel ezelőtt még alig lehetett műtrágyázásról beszélni.

1911-ben 15 erdélyi vármegye területén a szántóföld 1 kat. holdjára 1,7 kgr. szuperfoszfát jutott. Ez bizony édeskeves volt. Nemcsak a külföldhöz viszonyítva, hanem még országos arányban is. A műtrágyázás terén ma Hollandia vezet, ahol 1 k. holdra 23,8 kg. műtrágya jut. Dániában 143,6, Németországban 119,8, Magyarországon 9,6. Mennyi itt még a tennivaló, míg a külföldet megközelítjük!

Önként merül fel ezért az a kérdés: „Mi a tulajdonképeni oka annak, hogy a foszforsavtrágyák használata ennyire túlnyomóan s hogy,

ez a földet megárazható-e?”

A gyakorlat igazolta, hogy

a mezőgazdaságnak első sorban foszfortrágyára van szüksége

s a tudomány feladata az okok ki-kutatása.

Mielőtt a mesterséges trágyák általános alkalmazása elterjedt, a gazda a földjét csak istállótrágyával trágyázta. Ismert dolog azonban, hogy az istállótrágya foszfortartalma az egyéb táplálékanyagokhoz viszonyítva csekély, a földnek foszforsavban fokozatosan el kell szegényednie.

Szükséges, legfőképpen a szárazságra hajló éghajlati viszonyaink között olyan foszfortrágyára van szükségünk, amelyik könnyen oldódik és gyorsabban és biztonságosan hat, mint a nehezen oldódó trágyafélék. Ezen feltételeknek az ismert foszfortrágyák közül egyedül a vízben oldódó foszforsavtartalmú szuperfoszfát felel meg. Ezért sem előszeretettel, sem szokás, hanem a szükség valódi felismerése az, amikor a gazda az összes műtrágyák közül a szuperfoszfátot használja a legnagyobb mennyiségben.

Az újabb foszfortrágyák közül egy sem egyenlő értékű a szuperfoszfáttal,

mivel bennük a foszforsav nincs feltárva.

Szárazságra hajló éghajlat alatt és amikor a növényt fejlődése első szakától kezdve el akarjuk látni táplálékanyaggal — mindig gyors hatású, vízben oldható foszforsavtartalmú szuperfoszfát felel meg. Ilyen esztendőszint egy van: a szuperfoszfát. Ha új foszforsavtrágyát ajánlanak, ne csak azt nézzük, hogy mennyi benne a hatóanyag,

hanem hogy az mennyire oldható.

Erdélyben a szuperfoszfát gyártásával a Marasesti és Phoenix gyárak foglalkoznak

és ezek készítményei elsőrangúak és olcsók is.

A kolozsvári méhészeti szakértekezlet tárgysorozatának kibővítése. Az Erdélyi Gazdasági Egylet mezőgazdasági kiállításával kapcsolatban az Erdélyrészi Méhész Egyesület Kolozsváron az EGE Attila ucca 10. szám alatti székházában méhészeti szakértekezletet tart a következő tárgysorozattal:

1. A méhészek megadóztatása. Előadó: dr. László Márton, az EME alelnöke.

2. A méhek viaszsejt építményeiről. Előadó: Stief Ottó, az EME igazgatójának tagja.

3. A méhészek adómentes cukorral való ellátása. Előadó: Patáki András uniói lelkész, az EME igazgatójának tagja.

A fenti tárgysorozatot a Méhész Egyesület kibővítette dr. Péter Béla c. gazd. akad. igazgatójának az őszi mézelő növények ismertetéséről szóló előadásával, amelynek kapcsán dr. Péter Béla az augusztus-októberben mézelő növényeket fogja ismertetni és természetben bemutatni. A méhészeti szakértekezletre, amely a fent említett helyen délelőtt 10 órakor veszi kezdetét, ezúton is fölhívjuk az érdeklődők figyelmét.

SPORTVILÁG

Kolozsvár vasárnapi sportprogramja

A közelgő bajnoki szezon előtt egyesületeink sietnek kihasználni a még rendelkezésükre álló szabad napokat és vendékek szerepeltetésével teszik változatosabbá Kolozsvár sportprogramját.

Vasárnap a Haggibor jóképességu együttese egyszerre két csapatot is lát vendégül. A marosvásárhelyi MSE kitűnő együttesét és a dési vasutasok nemrég alakult máris jó eredményeket elért csapatát. Ezt megelőzőleg a kolozsvári cégesapatok is játszanak, köztük az ékszerészek a drogistákkal. A vasárnapi mérkőzések a sétatéri városi sporttelepen lesznek megtartva.

A kardvívás hősei, Gombos és Petschauer Romániában. Értesülésünk szerint a magyar kardvívók két nagy büszkesége, a kardcsapatverseny világbajnokságának hőse, Petschauer Attila és Gombos, az Európa-bajnok, e hó végén Romániába jönnek, ahol Erdély nagyobb városaiban vívóakadémiát rendeznek. Kolozsvár, Nagyvárad, Arad és Temesvárt feltétlenül felkeresik, de nincs kizárva, hogy Bukarestbe is ellátogatnak.

Az aradi Lappu és Dörner résztvesznek a magyar teniszbajnokságokban. Ma kezdődött meg a magyar teniszbajnokság, amelynek külön érdekessége számunkra, hogy azon a romániai gárda két legtehetősebb tagja, dr. Lappu és Dörner is résztvesznek. A Bécsben legutóbb nagy sikert aratott kitűnő aradi versenyzők szereplése elé

a legnagyobb érdeklődéssel tekintenek Románia sportkörüli.

Turistakirándulás. Az Erdélyi Kárpát Egyesület f. hó 9-én, vasárnap gyalog és kerékpáros kombinált kirándulást rendez a hidegszamosi villanytelephez. A gyalogosok Haltrich Árpád vezetésével szombaton éjjel 11 órakor, a kerékpárosok Várad József vezetésével indulnak a Mátyás-házról, vasárnap reggel 7 órakor. Vendégeket mindkét csoportban szívesen lát az egyesület.

Szilágységi SC—Szilágysomlyói SC 2:1 (2:1). Biró Stern Ernő, kitűnt Nagy Ferenc kapus.

As uszó maraton. A Wolff távirati iroda newyorki kábeltávirat alapján közli, hogy Torontóban tegnap tartották meg az Ontario-tavon a marathoni uszóstartót. Annak ellenére, hogy az időjárás nem volt valami nagyon kedvező és a tó vize tizenkét fokos, mégis százkilencven versenyző állott a huszonnégykilométeres távúzás startjához, köztük a német Vierkotter, a tavalyi győztes. Az eredmény még nem ismeretes. A verseny két favoritja Vierkotter és a francia Mitchell nyolc, illetve kilenc órai uszás után feladták a versenyt. Vierkotter eszméletlenül huzták ki a tó vizéből, tagjai teljesen meg voltak gemberedve. Sportkörökben nem tartják valószínűnek, hogy a távot a mostani idő és vízviszonyok mellett valaki is végiguszassza.

Megnyílt

ujonnan átalakítva

Diamanstein Lázár

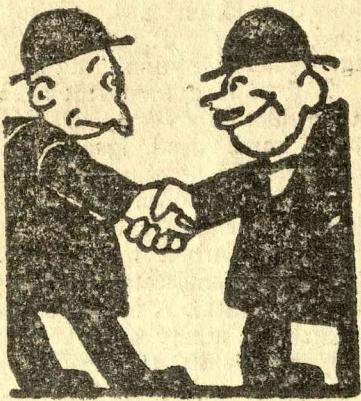
női és férfi konfekció üzlete!

Elegáns
női köpönyegek, kész és rendelés után
félfiruhák kaphatók.

Nagy választék női szőrmebundákban

Valódi női szőrmebunda	7500 Lei
Elegáns női köpeny, szőrmével	2500 Lei
Divatos trenchkot	1750 Lei
Finom plüssköpeny, szőrmével	4000 Lei
Leányka köpeny	1350 Lei

Fogadjunk...

— Fogadjunk Pancser, el sem hiszi, ha mondom, hogy a kolozsvári tanács szépen gondoskodik a város lakosságáról...

— Igen, nagyon szépen, hiszen minden reggel tej folyik a vízvezetékéből... Azt már hallottam, hogy vizet a tejet, de hogy tejjé a vizet, ez kolozsvári specialitás...

— De mondja Pancser ur, ért Ön valamit abból a nyilatkozatból, amit Vintilla külföldön tett a kisebbségi kérdés rendezéséről?

— Nézze kérem, közismert dolog, hogy Talleyrandhoz, a nagy francia államférfihoz egy külföldi diplomata így szólt egyszer:

— Uram, én egy fél napig törtem rajta a fejemet, mi van abban a levélben, amit hoztam intézett, de nem tudtam megérteni.

Talleyrand a következőkben válaszolt:

— Uram, én egy egész napig törtem a fejemet, hogy úgy írjam, hogy Ön azt ne értse meg.

— Nagyon jó Pancser ur, de mit szél, hogy elfogták Balánt?

— Elég nagy baj... A hatóságoknak nem lesz dolga vele és újra ránk, becsületes emberekre kerül a sor...

— Mondja Pancser ur, veszi észre, hogy a lej lassan morzsolódik le...

— Ha már nincs kukorica exportunk, a külföldnek kell valamit rajtunk morzsolni. Eddig azonban még nincs baj...

— Hogyan érti ezt Pancser ur?

— Hát úgy, hogy egy ember lezuhant az ötödik emeletről. Mikor a második emeletnél tartott, felsóhajtott: „Eddig még csak ment valahogy, de félek, hogy most jön a krach...”

— No Pancser ur, maga is megy már?

— Nézze, marasztalni nem hagyom magam, én nem vagyok miniszterelnök...

— Azt hiszem sohasem is lesz...

— No látja, ebben maradtunk.

— Szóval maga Pancser egy maradi ember?

— Bizony az vagyok, de erősen. Én már csak örökre megmaradok a bevált Gladys cipőkrémnél...

Fővárosi kiállítás
utcai és sport

öltönyök, felöltők
már 4000 lejtől

E. Sylvester Ferenc

írasságában készülnek Cluj, Mémorijilor 4 ss.

A pupos Serlyt, a legismertebb pesti gavalért leánykereskedelem miatt letartóztatták

Kémkedésre is gyanús

(Pozsony, szept. 6.) Aki valaha is Pesten élt, jól ismerte azt a monoklis, frakkos gavalért, akit állandóan gyönyörű nők társaságában lehetett látni a turfon, mulatóhelyeken és a Kossuth Lajos uccái környékén. A nép egész fantasztikus történeteket szőtt, hogy sokaság milliói, mert különben miért lennének a legjobb nők csak a gavaléknak. A pupos gnóm pedig nappal valamilyen kis bizalmasa dolgozott, este frakkba végt a magát és egészen titokzatos hatalma volt az éjjeli élet kényei felé.

A pupos Serlyt most Pozsonyban letartóztatták és a leánykereskedelemei számolnak be arról:

A pozsonyi rendőrségnek a múlt végére egy rendkívül veszélyes leánykereskedőt ártalmatlanná tennie. Ez az eredmény természetesen csak hosszú fáradozás és megfigyelés után volt lehetséges, a fáradság azonban ezáltal kifizetődött, mert a rendőrségnek nemcsak a leánykereskedőt sikerült letartóztatnia, hanem azt is sikerült megakadályozni, hogy ez a veszélyes szélhámos hatalmába kerítsen tapasztalatlan, fiatal lányokat. Az eddigi adatok szerint mindössze leánykereskedés kísérletéről van szerencsére szó, de olyan méreteket, amilyenekre eddig még nem volt példa.

A leánykereskedő azzal tette magát gyanúsá, hogy a Dax-szállóban, ahol szobát vett ki, rengeteg fiatal nőt fogadott és amikor a detektívek érdeklődni kezdtek az iránt, hogy mi lehet az oka ezeknek a gyakori látogatásoknak, a környeztet nem tudott semmiféle elfogadható magyarázatot adni.

Több napon keresztül figyelték meg a detektívek a pupos gnóm életmódját és rövidesen rájöttek arra, hogy hogyan szerzi azoknak a csinos, fiatal nőknek az ismerettségét, akikkel nap-nap után együtt lehetett őt látni. A detektívek ugyanis rájöttek arra, hogy

az idegen szorgalmasan látogatja a különböző pozsonyi cselédszerzőintézeteket és a cselédszerzőnél jelentkező lányok közül mindig a legcsinosabbakat választja ki.

Amikor ezzel készen van, akkor felrendeli őket a szállodába és ott szerződést ajánl fel nekik elsőrangú családoknak, még pedig részben Bécsben, részben pedig Olaszországban. Különösen nagyszámú voltak olyan lányok, akiknek Olaszországban ajánlott fel szokatlannul magas fizetéssel járó állást.

Ezeknek az adatoknak a birtokában a rendőrség beidézte a különös idegent, aki kihallgatása alkalmával elmondotta, hogy losonci illetőségű, de állandóan Rómában lakik.

Volt nála egy olasz utlevél is, amely Rómából Csehszlová-

kiába szökött és nyilvánvalóan hamis névre volt kiállítva.

Amikor ezt a körülményt szemére vetették, az idegen még több nevet mondott be, amelyek azonban minden valószínűség szerint egyáltalán nem voltak hamisak. Erre letartóztatták. A legkülönösebb az egész dologban az, hogy a letartóztatott férfi, aki minden vallatás ellenére sem akarta elárulni pozsonyi tartózkodásának igazi célját, rendkívül intelligens ember benyomását kellette. Ezen ezért a rendőrség rövidesen rájött, hogy

a titokzatos leánykereskedő tulajdonképpen a budapesti „Serly”.

Ez a Serly, akinek bátyja Amerikában híres zeneszerző. Budapesti korzójának éveivel ezelőtt közismert, vidám alakja volt, aki pupos baba és majomszerű csunya arca ellenére rendkívül elegánsan járt mindig. Félen, nyáron cilindert viselt és fekete lordkabátot.

Ugyázták, hogy később Serlynak azzal kezdett menni a dolga, mert

Bécsbe költözött, ahol is is tartóztatták, mert különböző szélhámoscsoportokat követett el, főleg olyan módon, hogy állítólag játékosági célokra gyűjtött, a pénzt azonban magának tartotta meg. Ezek miatt az üzelmek miatt Serlyt annakidején ki is toloncolták Ausztriából és azóta nem lehetett róla többé hallani.

Legújabb szenzációja az, hogy az, hogy a letartóztatott leánykereskedő politikai szempontból is gyanúsra vált és

nemcsak kizárva az, hogy kémkedéssel is foglalkozott, vagy akart foglalkozni Szlovenszkóban.

A pupos Serlyt éppen emiatt a gyanu miatt ma délelőtt átadták a rendőrség politikai osztályának, amely a további nyomozást fogja az ügyben folytatni.

Elegáns

szőrme-
modellek

DÉRI LAJOS

SZŐRMEÁRUHÁZABAN
CLUJ, MEMORANDULUI 3. SZ
TELEFON 12-12

SZINHÁZ

SZINHÁZI IRODA HIREI

HETI MŰSOR

Péntek: Bizáns. (A nagyon olcsó helyi dras klasszikus előadások első estje.) Mozi helyi árak: 50, 40, 30, 20 és 10 lej.

Szombat: Éva grófnő. (Operette-donság, először. Karácsonyi Ili, Kondor Ibolya, Sólyom Győző, Tompa Béla, Hász Aladár, főlépésével. Premiere bérlet 2. szám. Sorozatszám 10.)

Vasárnap délután 3 órákor: Májusi muzsika. (Operette-uj-donság mozi helyi árakkal: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám 11.)

Vasárnap 6 órákor: Marusja, a kis cselédleány szerencséje. Ujdonság 3-adszor. Szám: 12.

Vasárnap háromnegyed 9 órákor: Éva grófnő. (Operette-uj-donság 2-odszor. Napibérlet 2. szám. C. Sorozatszám 13.)

Hétfő: Éva grófnő. (3-adszor. Napibérlet 3. szám, A. Szám: 14.)

Holnap este van az Éva grófnő premiéreje. Izgalommal és nagy érdeklődéssel várt estéje lesz holnap a színháznak. A színház különös gondnal és szeretettel készül az Éva grófnő-re. A pazar új kiállítás, díszletek meg fogják lepni a közönséget, valamint a parádés szereposztás: Karácsonyi Ili, Kondor Ibolya, Kun Magda, Sólyom Győző, Tompa Béla, Hász Aladár, Leóvey, Solmezi fogják a főszerepeket játszani.

Vasárnap 6 órákor: Marusja, kis cselédleány szerencséje. Ur-wantsov híres, egész Európát bejárt diadalmas ujdonsága, a Marusja vasárnap 6 órákor fog színrekerülni.

Ma este Bizáns, nagyon olcsó mozi helyi árakkal. 50, 40, 30, 20 és 10 lej!

Vasárnap 3-ker mozi helyi árakkal: Májusi muzsika.

Feladás szerkesztő:
SERESS JOZSEF

CSAK 8 NAPIG!

Mindenféle

CIPŐK

rendkívül
olcsó árak mellett
lesznek elárusítva

FRIEDMANN

cipőüzletben Cluj,
Főter 9. szám
(Volt Batta-helyiség)

Minden külföldi napilapra, revüre, magasinra
előfizetéseket elfogad

PALLAS

KÖNYV- ÉS LAPTERJESZTŐ CLUJ,
STRADA RAȚIU 1/A.